

Finansdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Klima- og miljødepartementet

Innspill til arbeidet med statsbudsjett 2018

Skog- og trenæringen spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å redusere klimagassutslippene og mulighetene for økt verdiskaping er stor. Den nasjonale strategien for næringen «SKOG22», bestilt av regjeringen, anslår verdiskapingspotensialet for næringen til 3.600 milliarder kroner over en 20-årsperiode.

Norges Skogeierforbund representerer mer enn 35.000 skogeiere og over 80 prosent av avvirkningen i Norge.

Som en del av regjeringens arbeid for å fremme et grønt skifte i norsk økonomi og skape økt konkurransekraft, foreslår Norges Skogeierforbund at følgende prioriteres i Statsbudsjettet for 2018:

Strategier for grønne trebaserte markeder:

Ved behandlingen av skogmeldingen i januar 2017 traff Stortinget et vedtak der regjeringen blir om å komme tilbake med strategier for grønne, trebaserte markeder i løpet av 2017. Dette kan med fordel skje gjennom forslaget til statsbudsjett for 2018.

Norges Skogeierforbund bidrar gjerne i dette arbeidet. Vi mener regjeringen bør starte med de områder som også er omtalt i skogmeldingen, i innstillingen og i rapporten fra «ekspertutvalget for grønn konkurransekraft»:

- økt bruk av tre i bygg
- bioraffinering
- nye innsatsfaktorer til fôrindustrien
- trekull som erstatter kull i prosessindustrien
- bioetanol til plastproduksjon
- biodrivstoff

Regjering og Storting har allerede laget en ambisiøs plan for opptrapping av biodrivstoff fram til 2020. For å sikre forutsigbarhet for leverandører og investorer bør vedtatt plan for omsetningspåbud i 2020 forsterkes ved å sikre et bredt forlik som forskriftsfester en trinnvis og forutsigbar opptrappingsplan for biodrivstoff fram til 2030. Dette kan allerede gjøres i revidert nasjonalbudsjett 2017.

Et effektivt virkemiddel for å få til økt bruk av tre i bygg er å bruke offentlig sektors innkjøpsmakt. Offentlig sektors innkjøpsmakt må benyttes aktivt for å akselerere det grønne skiftet og stimulere til innovasjon og teknologiadaptasjon, i tillegg til å bygge marked for klimavennlige løsninger. Også markedsstimulerende virkemidler i form av reguleringer, standardiseringer, påbud, forbud, avgifter eller incentiver bør benyttes aktivt for å gjøre klimavennlige løsninger konkurransedyktige og samtidig legge til rette for lønnsomt norsk næringsliv.

Skattekredittordning for skogeiere

Ved behandlingen av skogmeldingen vedtok Stortinget at regjeringen skal komme tilbake i statsbudsjettet for 2018 med forslag til en skattekredittordning for skogeiere som investerer i skogindustri. Også i regjeringserklæringen er en slik ordning omtalt to ganger.

Vi legger til grunn at det fra departementenes side blir lagt opp til en dialog med næringen om hvordan en slik ordning kan tenkes utformet. Vi har tidligere fremmet konkrete forslag blant annet i brev datert 9.11.2015 til Landbruks- og matdepartementet.

Forslaget innebærer at den enkelte skogeler ved salg av tømmer får muligheten til å avsette inntil 30 prosent av tømmerets bruttov verdi til kjøp av andeler i investeringsfond som har som formål å investere i norsk skogsindustri. Forutsetningen er at det avsettes minimum 10 prosent til skogfond. Skatt påløper først når det tas midler ut.

En slik ordning vil kunne bidra til å reise en betydelig privat investeringskapital. Dette vil også kunne gi økt tilgang på øvrig privat kapital da eksterne investorer ofte vurderer samfinansiering som positivt.

Vi foreslo videre at Landbruksdirektoratet får ansvar for å godkjenne hvilke selskaper skogeierne kan omplassere midlene til. Ordningen bør etter vår mening nedfelles i en forskrift etter skatteloven, der man konkretiserer hvilke krav som stilles til investeringselskapene.

Norges Skogeierforbund representerer om lag 35.000 skogeiere, og vi vet at mange er opptatt av at råvaren bør foredles i Norge, i stedet for å bli eksportert til utlandet. Det vil være et viktig og målrettet initiativ fra regjeringens side å få dette på plass. Vi bidrar gjerne i arbeidet med å utforme denne skattekredittordningen, og legger ved et fakta-ark om «Offentlig og privat kapital for investering i norsk skogsindustri» hvor vårt forslag i saken er beskrevet.

Strategi for forskning, utvikling og innovasjon

Ved behandlingen av skogmeldingen traff Stortinget også et vedtak der regjeringen ble bedt om å utarbeide en strategi for en helhetlig og styrket satsing på forskning, utvikling og innovasjon i skog- og trenæringen. Dette mener Skogeierforbundet bør følges opp gjennom statsbudsjettet for 2018.

I Skog22 ble det lagt spesielt vekt på nettopp forskning, utvikling og innovasjon. I kap.5.1. i hovedrapporten (s. 25-32) har næringen konkretisert hva en slik strategi bør omfatte. Dette vil være et godt grunnlag for regjeringen når den skal utarbeide sin strategi. Norges Skogeierforbund forutsetter imidlertid at strategien også følges opp med konkrete tiltak for styrke satsingen i 2018, bl.a. ved å øke bevilgningen til Utviklingsfondet for skogbruket til 10 mill. kr.

Norges Skogeierforbund vil i denne forbindelse også minne om at næringskomiteen ved behandlingen av skogmeldingen pekte på at skognæringen er en strategisk viktig næring for Norge. Det er avgjørende at dette også følges opp spesielt gjennom virkemidlene i Norges Forskningsråd, innovasjon Norge og Enova.

Fortsatt satsing på samferdsel, tømmerkaier og bygging av skogsbilveger:

Regjeringen har hatt en sterk satsing på samferdsel generelt, og skogsbilveger og tømmerkaier spesielt. Det er en viktig satsing for hele næringslivet, ikke minst for den skogbaserte industrien. Norges Skogeierforbund er glad for at regjeringen i skogmeldingen varslet en videre satsing på disse områdene, og at et bredt flertall på Stortinget ga sin fulle støtte til det.

I skogmeldingen varslet regjeringen bl.a. at den gjennom NTP 2018–2029 vil foreslå en egen ordning for utbedring av flaskehalsen som hindrer effektiv tømmertransport på fylkesvegnettet. En slik ordning har vært ønsket i flere år, og Norges Skogeierforbund mener at det er viktig å få denne ordningen på plass med en ramme på minimum 100 mill. kr i statsbudsjettet for 2018.

For skog- og trenæringen i Innlandet har jernbanen fått en avgjørende rolle for å sikre avsetning av massevirke og flis, og på denne måten grunnlaget for den tremekaniske industrien som utgjør en viktig del av næringslivet i Innlandet. I transportetatens innspill til NTP, ble det gjennom «Godspakke Innlandet» foreslått en rekke mindre tiltak for å styrke jernbanen, både ut fra skognæringens behov, metallindustrien i Nordland sine behov og ønsket om å styrke jernbanens rolle i forhold til de internasjonale varestrømmene. Norges Skogeierforbund mener det er viktig at det settes av nok midler til planlegging av «Godspakke Innlandet» i statsbudsjettet for 2018. Det vil være nødvendig for å komme i gang med gjennomføringen tidlig i NTP-perioden, slik Næringskomiteen uttalte gjennom sin innstilling til skogmeldingen.

Det er et stort behov både for opprusting av eksisterende skogsbilveier og for nybygging. Nybyggingsbehovet er spesielt knyttet til kyststrøkene der det er nødvendig å bygge ut et veinett for å kunne utnytte den skogen som ble plantet fra 1950-tallet og utover. Tilskudd til skogsveibygging er avgjørende for å utløse investeringer som gir et rasjonelt veinett på tvers av eiendoms grensene.

Norges Skogeierforbund vil peke på at betydningen av investeringer i skogsveinettet ble sterkt vektlagt i rapporten «Landbruk og klimaendringer», fra 19. januar 2016. Bak rapporten står både representanter for Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Zero og landbruksorganisasjonene. Tiltaket ble ansett som svært viktig både for å kunne mobilisere biomasse som kan erstatte fossil energi og klimabelastende materialer og for skogbrukets tilpasning til et endret klima.

SKOG22 var tydelig på at det var et behov for å gjøre et løft i investeringene i den nærmeste 20 årsperioden. Denne regjeringen har satset på skogsveier. Det er viktig at denne satsingen videreføres og styrkes.

Bevilgningen til skogsveier bør økes med minst 50 mill. kr i 2018.

Gjennom statsbudsjettet for 2017 er rammen for tømmerkaier hevet til 75 mill. kr. Også for 2018 vil dette være et godt nivå.

Økt tilgang på biomasse

Vi oppfordrer regjeringen til ytterligere å styrke tiltak som øker ressursgrunnlaget i skogen, slik som planteforedling, planting på nye arealer, gjødsling av skog, samt tettere planting hvor det er aktuelt.

Skogen spiller en avgjørende rolle i omstillingen til lavutslippssamfunnet. FNs klimapanel forutsetter økt hogst og økt bruk av biomasse globalt i alle sine scenarier, og i sin femte og foreløpig siste rapport, forutsetts det å øke avvirkingen med 51 - 200 prosent samtidig som bruken av moderne bioenergi minst må femdobles. Hvis man ikke gjør dette, må det gjennomføres andre tiltak for å nå 2-gradersmålet der kostnadene anslagsvis er 44 - 78 prosent høyere.

For å muliggjøre en slik økning i bruk av biomasse, kreves målrettede tiltak som sikrer en økning av det langsiktige ressursgrunnlaget i skogen, og som muliggjør økt effektivt uttak av bærekraftig biomasse.

Gjødsling:

Midlene til gjødsling har blitt en stor suksess. I 2016 blir det som følge av ordningen gjødslet om lag 80 000 daa. Bare gjødslingen dette året alene vil gi et meropptak på 216 000 tonn CO₂ i løpet av 6-10 år. (Rapport M174, 2014). Det tilsvarer utslippet fra 130 000 personbiler i et år. Det offentliges bidrag i form av tilskudd er før skatt beregnet til å være 36 kroner per tonn CO₂ (mindre etter skatt på tilskudd), altså er svært rimelig klimatiltak.

Det er ca. 1,5 millioner daa som er aktuelle for gjødsling i løpet av de neste 10 år. For å nå dette målet vil det være behov for en årlig bevilgning på 18 mill. kr. dvs. en dobling av dagens nivå. Det vil totalt gi et økt årlig opptak av CO₂ i skog på ca. 450 000 tonn. Regjeringen foreslo en økning i bevilgningen for 2017 fra 9 til 15 mill. kr.

Bevilgningen til gjødsling bør økes til 18 millioner kroner i 2018.

Planteforedling:

Det ligger et betydelig potensial for økt produksjon og kvalitet på tømmer gjennom skogplanteforedlingen. Foredlet plantemateriale har 15 prosent større volumvekst enn frø sanket i vanlig skogbestand. Mållrettet planteforedling bidrar også til å gjøre skogen mer motstandsdyktig ved klimaendringer.

En foredlingsgevinst på 15 % økt volumtilvekst tilsvarer økt karbonopptak på 1,4 mill. tonn CO₂ årlig. Foredlet frø utgjør i dag ca. 75 % av skogplanter for salg. Ved satsing skogplanteforedling

kan man oppnå 25 prosent foredlingsgevinst som vil gi økt opptak på 2,7 millioner tonn CO₂ årlig (Klimakur 2020).

Hvor fort man får produsert frø med 25 % foredlingsgevinst er i stor grad avhengig av metodevalg, som i dag begrenses av tilgjengelige midler. Et intensivt foredlingsprogram med bruk av drivhus kan korte ned ventetiden, med så mye som 20 år. Gjør vi et nøkternt overslag og forutsetter at vi får fram frø med 25 % foredlingsgevinst 15 år tidligere ved bruk av drivhus, vil det om 80-100 år være bunnet om lag 20 mill. tonn CO₂ mer i norske skoger.

Skogplanteforedling er svært langsiktig med stor klimagevinst. Investeringsbehovet vil variere mye mellom år. Det taler for et tungt statlig engasjement og at opptrapping av foredlingsarbeidet bør skje ved at det avsettes midler over statsbudsjettet i et fond. I tillegg til selve planteforedlingsarbeidet bør fondet også kunne brukes til investeringer i frøforsyningen, samt internasjonale samarbeidsprosjekter. Eksempler på investeringer i frøforsyning kan være kvalitet og kapasitet på lager og teknisk utstyr, som kan bidra til å gi en sikker og stabil forsyning av foredlet frø.

Som en oppfølging av klimaforliket ble det i statsbudsjettet for 2016 bevilget ca. 6 mill. kr til skogplanteforedling. Regjeringen foreslo en uendra bevilgning for 2017.

Skogeierforbundet mener det bør vurderes en årlig avsetning på totalt 12 mill. kr årlig over statsbudsjettet til et planteforedlingsfond. Midlene bør være disponible for investeringer både i skogplanteforedling og frøforsyning.

Planting av skog på nye arealer:

I tråd med klimaforliket er det satt i gang en ordning med planting av skog på nye arealer. Ordningen begrenset til et pilotprosjekt i 3 fylker over en treårs periode. Erfaringene så langt har vist at kartlegging av arealer for planting er tidkrevende og har vært begrensende for planteaktiviteten innenfor prosjektperioden. Norges Skogeierforbund mener udisponerte midler bør overføres til kartlegging av aktuelle arealer i fylker som ikke er en del av pilotfasen, slik at man ikke får et unødig opphold i arbeidet ved fullskala implementering.

Skogen i det grønne skifte

Skogen omtales i stadig større grad som en viktig næring med et stort potensial for klimavennlige produkter og økt verdiskaping i det grønne skiftet. Dette kom særlig til uttrykk i "Grønn konkurransekraft - rapport fra regjeringens ekspertutvalg for Grønn konkurransekraft". Norges Skogeierforbund koordinerte utarbeidelsen av et felles høringssvar sammen med Statskog og NORSKOG.

I høringssvaret er det lagt vekt på at de viktigste virkemidlene som må på plass for å nå målsetningene om grønn konkurransekraft for skogbruket, vil være følgende:

1. Stimulering av markedene for å sikre etterspørsel etter grønne varer og tjenester.
2. Sikre tilgang på kapital for å bygge industri og næring som kan levere grønne varer og tjenester.

3. Satse på tiltak som gir økt produksjon og mer effektivt uttak av fornybar biomasse.

Høringssvaret gir flere detaljerte og konkrete virkemidler som innspill til Regjeringen.

I regjeringens arbeid med å få til lavutslippssamfunnet, er det nødvendig med et grønt skatteskiift. Det er svært viktig å passe på at tiltakene gir ønsket effekt og ikke virker mot sin hensikt.

Forslagene som kom i rapporten til Grønn skattekommisjon vil redusere mulighetene for at skogen i Norge kan bidra til å nå både de nasjonale og de internasjonale klimamålene. Man bør i stedet stimulere til så stor skogproduksjon og avvirkning som mulig av hensyn til klima og verdiskaping innenfor forsvarlige rammer.

Skogeierforbundet vil oppfordre Regjeringen til å legge følgende prinsipper til grunn når konkrete skattetiltak/avgifter/virkemidler vurderes for å få til lavutslippssamfunnet:

- Virkemidlene må utformes slik at de gir den ønskete klimaeffekten på produksjon eller forbruk. Både avgifter, subsidier og juridiske virkemidler må vurderes i en samlet virkemiddelpakke for å realisere de tiltak som er nødvendig for å utvikle lavutslippssamfunnet.
- Virkemidlene må utformes slik at de ikke fører til at produksjon av varer blir overført fra Norge til andre land (karbonlekkasje).

Norges Skogeierforbund viser for øvrig til Verdikjeden skog og tre sitt innspill, datert 27.01.2017.

Med hilsen
Norges Skogeierforbund

Erik Lahnstein

Ellen Alfson

Vedlegg: forslag om å etablere en ordning med skattekreditt for skogeiere som investerer i skogindustri

Kontakt:

Erik Lahnstein: 90 56 28 93 eller erik.lahnstein@skog.no

Ellen Alfson: 90 93 19 65 eller ellen.alfsen@skog.no